

Monístrol, SOL FA quan FA SOL

Monístrol en solfa, una ruta musical

Dissabte 28 de setembre

19.00 h- Plaça de la Font Gran

Grup Instrumental Infantil de l'Escola Tarantel·la (Jordi Huguet, director)

22.00 h- Església de Sant Pere

Jove Orquestra de Cambra de Mollet (Ferran de la Varga, director)

Diumenge, 29 de setembre

11.00 h- Cercavila pel nucli antic amb "**Xarop de Canya**": sortida del final del carrer Pla i recorregut per Plaça del Pont, Pont, Plaça del Bo-bo, Manresa, Julià Fuchs, Camp i Escoles, amb actuació final a la Plaça de la Font Gran

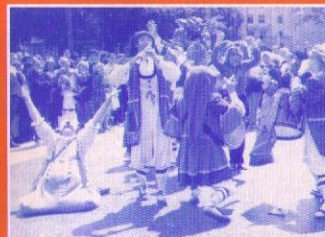
13.00 h- Carrer Sant Joan - Plaça del Bo-bo
Cor Veus de Nit (Albert Cid, director)

18.00 h- Els Es Pylons
La Negra, dansa oriental

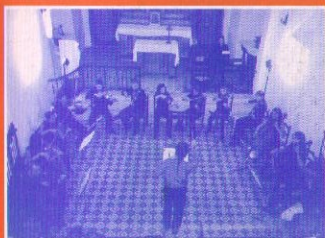
19.00 h- El Pontet
Sabina Witt Trio, blues

20.00 h- Claustre del Palau Prioral
Maria Hinojosa, soprano - **Joaquim Arau**, tiorba - **Santi Mirón**, viola de gamba

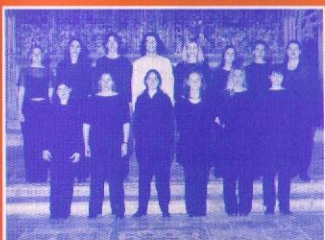
21.30 h- Final del carrer Pla
Tikun, música klezmer

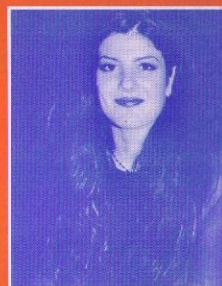
Xarop de canya

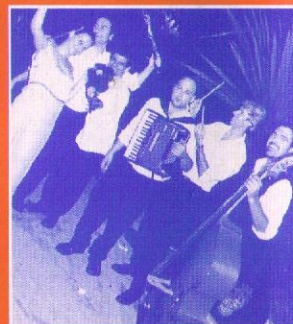
Jove Orquestra de Cambra de Mollet

Cor Veus de Nit

Maria Hinojosa

El grup Tikun

ORGANITZA

Ajuntament de Monistrol de Montserrat
Àrea de Turisme i Cultura

Generalitat
de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Una producció de Ribermúsica

II JORNADES EUROPEES DEL PATRIMONI A MONISTROL DE MONTSERRAT

Monístrol en solfa: SOL FA quan FA SOL
una ruta musical

28 i 29 de setembre de 2002

Ajuntament de Monistrol de Montserrat
Àrea de Turisme i Cultura

Presentació

Les Jornades Europees del Patrimoni: retrobem la nostra cultura

Les Jornades Europees del Patrimoni són una iniciativa de la Unió Europea gestionada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya per tal de promoure el coneixement dels principals actius d'ordre cultural dels diferents països, viles i pobles europeus per part de la població que hi conviu i els ha heretat.

Precisament perquè la cultura és un fet universal es manifesta en aquelles coses que tenim més a prop. Molt sovint, el visitant observador percep valors en el nostre espai quotidià que ens passen de vegades desapercebuts, en la mesura que aquest espai és per a nosaltres un lloc per a viure-hi. Local i global són, doncs, dues cares de la mateixa moneda que en aquestes II Jornades Europees del Patrimoni són presents tot relacionant música d'arreu amb alguns dels indrets més significatius de Monistrol.

És per això que **Monistrol en Solfa, SOL FA quan FA SOL**, es presenta com una ruta musical que recorre la nostra vila en l'espai i en el temps. Música i monuments juntament amb tradicions vives com les puntaïres es troben en la base de la nostra cultura, és a dir, del nostre Patrimoni.

ÀNGELS QUERALTÓ

Alcaldeessa de Monistrol de Montserrat

La Font Gran

La Font Gran o Font Major com la coneixien els nostres avantpassats és la deu més cabalosa del municipi. Neix a l'interior d'un caos geològic, és a dir, dins un conjunt d'esquerdes a la roca pinyolenc. Per tal de recollir les aigües que s'escolaven per diferents sorgències torrent avall, anteriorment al segle XVII, s'havia construït una petita presa situada segurament prop de la confluència del que avui és el carrer de la Font i de les Escoles amb la plaça. Aquest petit dipòsit permetia desviar una part de l'aigua cap al rec de les hortes i cap a les dependències i molí del Palau Prioral.

L'actual plaça de la Font Gran és el producte de diferents etapes de cobertura del torrent de les Guilleumes. En aquesta zona, el gremi dels paraires que tenia cura del rentat i el perxat de la llana i que va arribar a ser el gremi més important de la vila fins el punt que la festa del seu patró Sant Jaume va suplanter en importància la pròpia de la parròquia de Sant Pere, realitzava la seva activitat fins a mitjans del segle passat en unes construccions fonamentades dins el llit del torrent. En la zona del que avui és la plaça hi havia l'hospital, la capella de Sant Roc i un dels portals d'entrada i sortida de la vila.

SALVADOR REDÓ

Església de Sant Pere

Si existeix un monument genuïnament monistrolenc del que podem seguir-ne el fil des de ben d'hora és l'església de Sant Pere, malgrat que no es trobava situada on la coneixem ara. A banda de les escriptures del comte Guifré el Pelós (888) o la confirmació del comte Sunyer (930), l'escriptura més explícita data del 6 d'agost de l'any 991, en la que és esmentada la nostra església: "ipsa ecclesia Sancto Petro Monasteriolo".

En documents posteriors (1271) queda demostrat que aquestes esglésies dels documents no són les predecessors directes de l'actual, de les que podem considerar-la néta.

En els documents més antics l'església de Sant Pere no es troba sola sinó que es confirma l'existència d'una segona dedicada a Sant Martí, de la qual l'altar de l'església medieval dedicat a aquest sant i documentat el segle XV tal vegada n'era un record.

JOSEP BATLLE

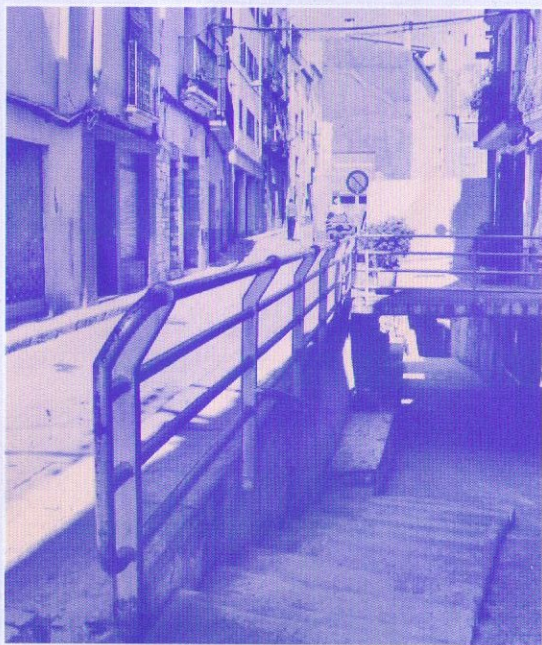

El Pontet

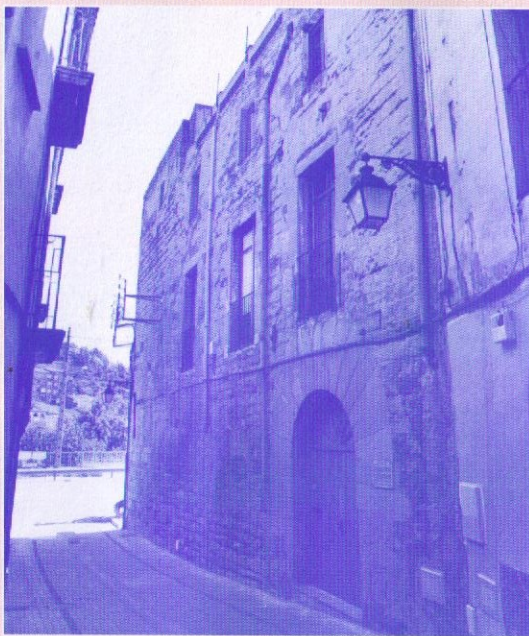
Aquest indret es troba en un extrem del carrer Manresa. L'origen d'aquest topònim cal cercar-lo el 2 de gener del 1595, quan el monistolenc Bernat Esquerrer demana al consell de la Vila que "li consevesquen llicència de fer una volta sobre lo camí qui va de portal de Manresa a la font del Cirerer..." El mateix Bernat Esquerrer, el 3 de febrer de 1601, demana al Consell de la Vila "fer un pont per passar de sa casa a una casa que té davant la sua..."

Per aquesta volta o pas soterrat hi passaven els romeus que anaven en pelegrinatge cap a Montserrat. En l'actualitat, comunica el carrer Manresa amb el Parc de l'Alvèrnia.

DAVID BLASCO

El Palau Prioral

Ens trobem davant del llegat medieval per antonomàsia, la Sala, indret en el qual residia el senyor prior i des del qual exercia la seva condició de senyor feudal. La primera notícia que tenim d'aquest edifici és de l'any 1245 quan el prior Guillem compra unes cases contigües a la Sala.

El Palau Prioral que coneixem ara no és el que s'esmenta a l'anterior document sinó que fou endegat pel primer dels poderosos priors montserratins, en Ramon de Vilaragut (1334-1348), que després de comprar unes cases a Galceran Fosquet al voltant de l'antiga sala l'any 1335 construeix l'edifici que coneixem avui dia. Era més gran que l'actual, atès que constava d'un campanar i una capella dedicada a Santa Caterina, documentada al nostre arxiu els segles XIV i XV.

JOSEP BATLLE

El carrer del Pla

El carrer del Pla és producte de l'eixamplament experimentat pel nucli urbà de Monistrol a partir de la segona meitat del segle XIX. El seu nom fa referència al topònim Pla d'en Portas propietat de la família Pla que comprà bona part de les possessions que el monestir de Montserrat tenia a Monistrol després que el govern les posés a la venda arran de les lleis de desamortitzacions promulgades durant el primer terç del segle XIX. L'eixamplament del nucli urbà era una necessitat per a la vila atesa la gran quantitat de gent arribada de fora per a treballar a la creixent indústria tèxtil situada especialment a la zona de Cal Batalla. El topònim amb el qual és conegut el barri que configura el carrer del Pla, el carrer de Sant Ramon, el de Santa Anna i la Pujada de l'estació és el de "l'Altra Banda" mentre que la resta de nucli antic és conegut com "la Vila". Amb l'arribada del tren dels Ferrocarrils Catalans l'any 1922 des de Barcelona i la prolongació fins a Manresa l'any 1924 el carrer del Pla i tota l'Altra Banda va experimentar un important revalorització.

SALVADOR REDÓ

El carrer de Sant Joan

Aquest carrer és probablement el primer nucli urbà de Monistrol de Montserrat. L'antiga muralla és ara als darreres de les cases que donen al torrent de la Canaleta.

D'aquest carrer destaquen els casals. El més notori és el de cal Cavaller edificat des del segle XIV al segle XIX i és, per tant, un compendi d'estils arquitectònics. Una altra casa notable és Can Gibert, a l'altre extrem del carrer a tocar de la plaça del Bo-Bo.

És destacable la volta que hi ha al mig del carrer, edificada amb materials de desguàs que provenien de l'antic Palau Prioral. D'aquests materials en destaca el finestral gòtic i els dos escuts de la part superior amb el blasó de l'abadia de Santa Maria de Ripoll, matriu de la comunitat i del Santuari de Montserrat.

SALVADOR REDÓ

La plaça del Bo-Bo

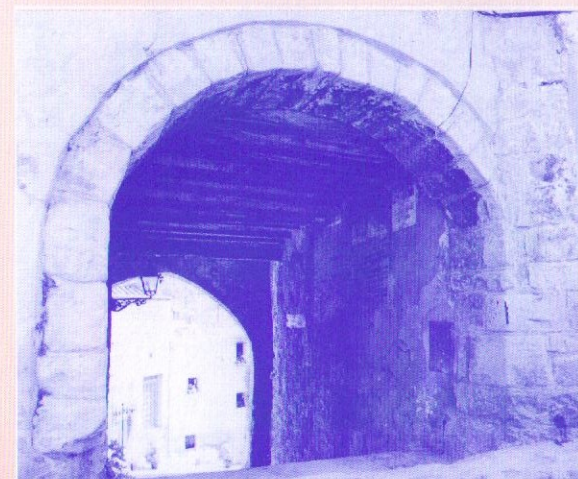
Parlar de la plaça de qualsevol vila és sinònim de parlar del mercat públic i aquesta associació dels mots plaça i mercat encara existeix avui. La constitució del mercat d'un poble és un indicador d'un nucli estructurat i, en el nostre cas, d'una vila murallada seguint el model de les viles fortificades a Catalunya al segle XII. Els inicis de la plaça es troben, doncs, desvinculats dels primers embats de pesta del segle XIV, de la devoció a Sant Sebastià constatada a partir del segle XVI o del tradicional ball per tots conegut.

L'any 1226 es dona el privilegi a la vila de Monistrol per fer mercat tots els dissabtes. A l'època medieval els mercats consistien en les anomenades taules que eren adquirides pagant impostos i on es podien comprar els diferents productes com el pa o la carn. Fem, doncs, ara un salt en el passat, tanquem els ulls i volem a aquell mercat de fa set segles.

JOSEP BATLLE

Es Píllons

El carrer Es Píllons deu el seu nom a les peses que penjaven del rellotge del campanar de l'església parroquial de Sant Pere. És un indret que el temps ha desfigurat respecte de com el van conèixer els nostres avantpassats del Monistrol medieval. És molt possible que pels Es Píllons passés un tram urbà del camí ral que pujava a Montserrat en els temps reculats i que passava el riu a la zona del Cavall, prop de ca l'Hospitaller. L'arc de pas encara existent així pot testimoniar-ho, igual que els arcs que hi ha dins la casa coneguda amb el nom de cal Pono. Entre els darreres de les cases de Manresa i el carrer del Puig hi ha restes del que podria haver estat un carrer medieval que va quedar en desús a causa del mateix creixement urbà del poble a partir del segle XVI per la zona del carrer del Puig. L'indret d'Es Píllons és on la tradició popular situa la llegenda de la Mà morta que tanta fresa havia fet a la mainada monistrolenca.

SALVADOR REDÓ